

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ (БПЛА) В ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Останнім часом активно розширюється практика використання у правоохоронній діяльності безпілотних літальних апаратів – БПЛА (умовно «дронів»). При цьому необхідно констатувати, що в Україні галузь БПЛА лише набуває свого розвитку.

На сьогодні джерел, які б містили найбільш повну та відповідний чином систематизовану інформацію щодо самих БПЛА, правових основ їх застосування поліцією та хоча б основних напрямів застосування БПЛА у поліції практично не має. В більшості випадків такі проблеми мають правовий характер і пов'язані з дотриманням прав людини на таємницю приватного життя та з особливостями національного повітряного законодавства й порядку застосування БПЛА в цивільній сфері.

Ключові слова: *Одержання інформації, законність застосування технічних засобів, правомірність застосування технічних засобів, правопорушення, житло фізичної особи.*

Бакутин Е.И. Направления усовершенствования законодательного регулирования использования беспилотных летательных аппаратов (БПЛА) в деятельности полиции Украины

В последнее время активно распространяется практика использования в различных сферах деятельности, в том числе и в правоохранительной, беспилотных летательных аппаратов – БПЛА (условно «дрон»). Использование дронов в Украине еще не носит массовый характер, поэтому государство не регламентирует использование подомных

устройств. Пробелы в законодательстве создают возможность манипулировать законом как владельцам дронов так и правоохранителями.

Ключевые слова: получение информации, законность использования технических средств, правомерность использования технических средств, правонарушение, жилище физического лица.

Bakutin Yevgen. Improvement's direction of legislative regulation of the unmanned aerial vehicles' usage in policing of Ukraine

In recent years, the practice of using of the unmanned aerial vehicles – UAVs (commonly known as 'drones') in various fields of activity, including law enforcement branch, has been expanding actively. The drones' usage in Ukraine is not widespread, that's why our state does not regulate using of such devices. Gaps in law making system creates an opportunity to manipulate the law both by drones' owners as well as law enforcement agencies.

Keywords: information obtaining, the legitimacy of usage of technical means, offence, individual housing.

Використання безпілотних летальних апаратів в Україні ще не регламентовано – існує «законодавчий пробіл», достатнього досвіду застосування БПЛА необхідного для ефективного виконання завдань поліцією в нашій країні, поки що не напрацьовано. Виникають певні проблеми щодо застосування БПЛА, їх використання регламентується загальними нормами, що враховуючи специфіку безпілотників, призводить до плутанини.

Впровадження БПЛА в практику поліції сьогодні є доцільним і бажаним, зважаючи на необхідність підвищення ефективності роботи поліції. Світовий досвід показує що ці БПЛА перестали бути прерогативою лише військових формувань, їх все більше застосовують поліція у профілактиці, документуванні протиправних дій під час охорони публічного порядку і безпеки.

Однією із важливих особливостей БПЛА є можливість їх застосування різними службами з метою вирішення низки завдань превентивного характеру. Відносно невелика вартість цієї техніки дозволяє рекомендувати озброїти поліцію низкою апаратів різного

класу з відповідними технічними характеристиками. Це дозволить підвищити ефективність, оперативність керування силами та засобами різних служб під час виконання практичних завдань.

Поява нових видів і способів здійснення правопорушень, у тому числі з використанням самих передових технологій, є передумовою внесення коректив в утримування проведеної правоохоронцями превентивної діяльності, що покликана знаходити нові й всі більше сучасні способи протидії правопорушенням, широко впроваджувати інноваційні технічні засоби, системи й технології, що забезпечують інтенсифікацію й безпеку боротьби з правопорушеннями, опираючись на досягнення науково-технічного прогресу, позитивний вітчизняний і закордонний досвід.

БПЛА переважно використовуються для вирішення завдань, що стоять перед збройними силами. Незважаючи на деяку схожість вирішуваних завдань в інтересах збройних сил України і поліції, вже існують істотні відмінності як в умовах і тактиці застосування, так і за характером об'єктів і суб'єктів застосування цього виду техніки. Відмінності проявляються передусім в тому, що армія і поліція діють в різному «правовому полі».

Поліція має запобігти чи припинити правопорушення, знайти й затримати правопорушника, та зібрати фактичні дані, які можуть стати доказами його вини з метою направлення до суду, а збройні сили України основним завданням знищення противника. Правомірність застосування з метою вирішення завдань щодо запобігання правопорушенням та в інтересах судочинства.

Аспекти використання технічних заходів привертала увагу таких учених, як С.Ф. Константінов, Ю.Ю. Орлов, Г.Ю. Рєпін, В.В. Арешонков, М.В.Кобець, Б.В. Жуков, П.П.Артеменко, В.А.Кудінов та ін.

Однак системно й комплексно, у контексті сучасних можливостей, ця тема до цього часу недостатньо досліджувалася. Література з відповідної проблематики практично відсутня, що, з одного боку, свідчить про її складність, а з іншого вказує на брак уваги наукового загалу.

Правовий статус дронів наразі в державі є досить невизначеним. Хоча у Повітряному кодексі України визначено поняття «безпілотне повітряне судно», в основних нормативних документах України, зокрема і в Законі України «Про Національну поліцію» від 2015 року, а саме в статтях 40, 42 п. 4, безпілотники взагалі не згадуються.

Згідно статті 40 Закону України «Про Національну поліцію» передбачено застосування поліцією технічних приладів та технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобів фото- і кінозйомки, відеозапису¹.

Поліція для забезпечення публічної безпеки і порядку може закріплювати на форменому одязі, службових транспортних засобах, монтувати/розміщувати по зовнішньому периметру доріг і будівель автоматичну фото- і відеотехніку, а також використовувати інформацію, отриману із автоматичної фото- і відеотехніки, що знаходиться в чужому володінні, з метою:

1) попередження, виявлення або фіксування правопорушення, охорони громадської безпеки та власності, забезпечення безпеки осіб;

2) забезпечення дотримання правил дорожнього руху.

Інформація про змонтовану/розміщену автоматичну фототехніку і відеотехніку повинна бути розміщена на видному місці.

Основне призначення техніки — це полегшення і підвищення ефективності праці людини, розширення його можливостей, звільнення (часткове або повне) людини від роботи в умовах, небезпечних для здоров'я. Засоби техніки застосовуються під час збору, зберігання, обробки і передачі інформації, пересування і зв'язку, забезпечення обороноздатності².

Статтею 42. п. 4 Закону України «Про Національну поліцію» передбачено, що для виконання своїх повноважень поліцейські можуть використовувати такі спеціальні засоби:

1) гумові та пластикові кийки; 2) електрошокові пристрої контактної та контактної-дистанційної дії; 3) засоби обмеження рухомості (кайданки, сітки для зв'язування тощо); 4) засоби, споряджені речовинами сльозогінної та дратівної дії; 5) засоби примусової зу-

пинки транспорту; 6) спеціальні маркувальні та фарбувальні засоби; 7) службові собаки та службові коні; 8) пристрої, гранати та боеприпаси світлозвукової дії; 9) засоби акустичного та мікрохвильового впливу; 10) пристрої, гранати, боеприпаси та малогабаритні підривні пристрої для руйнування перешкод і примусового відчинення приміщень; 11) пристрої для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії; 12) засоби, споряджені безпечними димоутворюючими препаратами; 13) водомети, бронемашини та інші спеціальні транспортні засоби³.

Національною поліцією вже напрацьовано певний досвід їх використання в роботі поліцейських. Зокрема, за досвідом зарубіжних країн, поліцейські БПЛА можуть використовуватись: як альтернатива дорогим у використанні гвинтокрилам, для забезпечення спостереження з повітря великої за масштабом чи важкодоступної території (гірська місцевість лісові чи зболочені ділянки, верхівки висотних будівель тощо.); для створення якісних карт та схем місцевості при проведенні слідчо – оперативних дій (наприклад при встановленні обставин ДТП); забезпечення моніторингу дорожнього руху на автотрасах; для здійснення контролю учасників масових заходів при скупченні великої кількості людей в громадських місцях; при плануванні та проведенні заходів з охорони публічної безпеки та порядку; для забезпечення відео та фото зйомки учасників правопорушень для подальшого пошуку втікачів та документування слідів вчинення злочинів; для забезпечення спостереження за охоронюваними об'єктами та особами, які підлягають охороні підрозділами Національної поліції.

Відеозапис із записом правопорушника об'єктивно фіксує середовище, в якому скоєно правопорушення, відеозапис є джерелом інформації для застосування адміністративного стягнення або речовим доказом для притягнення до відповідальності.

Інформація, яку одержують і фіксують, застосовуючи засоби і матеріали відеозапису, має якісні переваги (у вірогідності, об'єктивності, зручності використання), що вигідно відрізняють її від одержаної за допомогою інших технічних засобів⁴.

Дрони вже довели свою цінність у зйомці чи фотографуванні тих місць, яких важко дістатися, декілька прикладів з практики:

«Сьогодні під ранок спецпідрозділ Національної поліції зайшов на віддалені острова Рокитнівського району Рівненської області. За словами міністра внутрішніх справ, бурштиновий «клондайк» та броньовану техніку було виявлено за допомогою беспілотників. При проведенні аеророзвідки копачі, які мали при собі вогнепальну зброю, відкрили прицільний вогонь по дронах та збили два з трьох апаратів. Затримано групу старателів, які чинили опір поліції. Вилучено броньований гусеничний тягач», - зазначив Арсен Аваков⁵.

Основним документом, що регламентує використання повітряного простору України є Повітряний кодекс України, який визначає поняття «безпілотне повітряне судно» як «повітряне судно, призначене для виконання польоту без пілота на борту, керування польотом якого і контроль за яким здійснюються за допомогою спеціальної станції керування, що розташована поза повітряним судном»⁶. Тобто, на беспілотники мають поширюватись всі вимоги, що висуваються до використання повітряних суден, якщо в законодавстві не сказано інше.

Що стосується реєстрації беспілотників, то згідно з існуючим законодавством, не підлягають реєстрації у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України беспілотні повітряні судна, максимумальна злітна вага яких не перевищує 20 кг і які використовуються для розваг та спортивної діяльності⁷. Виходячи з цього, беспілотники з вагою понад 20 кг, що використовуються правоохоронними органами, мають бути зареєстровані в Державному реєстрі цивільних повітряних суден України.

Згідно Правил реєстрації цивільних повітряних суден в Україні затвердженим наказом Державнавіаслужби від 31.01.2006 № 67, п.1.5. терміни вживаються у такому значенні:

Аеростат - літальний апарат, легший за повітря, що переміщується у повітрі без допомоги силової установки;

Безмоторне надлегке повітряне судно - літальний апарат типу дельтаплан, парашан, зліт якого здійснюється за допомогою ніг пілота;

Власник повітряного судна - юридична або фізична особа, право власності якої на повітряне судно підтвержене відповідними документами;

Літальний апарат, важчий за повітря - будь який літальний апарат, у якого підйомна сила в польоті створюється головним чином за рахунок аеродинамічних сил;

Літальний апарат, легший за повітря - будь який літальний апарат, який утримується в повітрі головним чином за рахунок своєї аеростатичної підйомної сили;

Надлегке повітряне судно - літак, мотодельтаплан, які мають не більше двох місць включно з місцями екіпажу та максимальну злітну масу не більше 450 кг (для варіантів гідро- і спецпризначення із встановленим обладнанням - 495 кг).

Пунктом 2.3. у державному реєстрі цивільних повітряних суден України не реєструються: а) повітряні судна, зліт яких здійснюється за допомогою ніг пілота (дельтаплани, парашани, мотодельтаплани, мотопарашани тощо); б) метеорологічні кулі-пілоти, які використовуються виключно для метеорологічних потреб, безпілотні повітряні судна, авіаційні моделі тощо; в) безпілотні некеровані аеростати без корисного вантажу.

Державний реєстр цивільних повітряних суден України ведеться Державною авіаційною службою України. На сайті Державіаслужби можна ознайомитися з Державним реєстром цивільних повітряних суден, в якому наразі відомостей про зареєстровані безпілотні літальні апарати не міститься. Тобто фактично питання реєстрації безпілотників на сьогодні також не вирішене.

Згідно з ч. 47 Правил реєстрації цивільних повітряних суден в Україні «Реєстрацію планерів, дельтапланів, надлегких літальних апаратів, інших повітряних суден спортивного призначення, повітряних суден аматорської конструкції, аеростатичних апаратів, а також видачу посвідчень про їх реєстрацію здійснює уповноважений орган з питань цивільної авіації чи установи, що визначені уповноваженим органом з питань цивільної авіації»⁸.

У Повітряному кодексі також встановлюється, що авіаційна діяльність, пов'язана з використанням повітряних суден, що не підлягають реєстрації у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України, згідно із частиною 9 статті 4 Повітряного кодексу України, регулюється відповідними федераціями. Сьогодні в Україні окрім Всеукраїнської Федерації Власників Безпілотників, що існує з вересня 2014 року, з серпня 2015 року зареєстрована також громадська організація “Всеукраїнська федерація підтримки та розвитку безпілотних літальних апаратів”.

Використання безпілотників для патрулювання територій і пошуку людей — популярна світова практика. Вона розповсюдилась останнім часом разом із розвитком подібних апаратів. Дрон здатен швидко і ефективно облетіти територію, що спрощує виявлення порушень правопорядку, економить сили співробітників, а також кошти: кожен раз запускати вертоліт для патрулювання — надзвичайно дорого.

В «Положеннях про використання повітряного простору України» від 2002 року, або в «Правилах польотів цивільних повітряних суден у повітряному просторі України», затверджених у 2011 році, безпілотні повітряні судна не згадуються. Хоча, згідно з п. 74 Положення про використання повітряного простору України, для проведення аерофотозйомки цивільними та експериментальними повітряними суднами (до яких згідно із ПКУ відносяться і БПЛА) необхідно отримати у Державній авіаційній службі дозвіл на виконання польотів та погодити його з Генеральним штабом Збройних Сил України⁹.

Згідно з вимогами міжнародної «Конвенції про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.», до якої Україна приєдналася 10.08.1992 р., Україна, як і кожна договірна держава, «зобов'язана при польоті БПЛА в районах, відкритих для цивільних повітряних суден, забезпечити такий контроль цього польоту, який дозволяв би усунути небезпеку для цивільних повітряних суден»¹⁰.

Як вказують в Державному підприємстві обслуговування повітряного руху України (Украерорух) , польоти безпілотників мають

відбуватися лише у спеціально зарезервованому повітряному просторі, відповідно до поданих в Украерорух заявок від користувачів¹¹.

Таким чином, хоча використання безпілотників в Україні остаточно законодавчо не врегульоване, однак, маючи статус «безпілотного повітряного судна», вони мають здійснювати польоти у спеціально зарезервованому, згідно попередньо поданим заявкам, повітряному просторі. Для виконання аерофотозйомки за допомогою БПЛА потрібен спеціальний дозвіл. Як зазначалося не потрібна реєстрація лише для дронів вагою менше 20 кг, що не використовуються із комерційною метою.

Незважаючи на загальну правову неврегульованість питання застосування безпілотників, якщо в результаті польотів дрону буде створена небезпека для життя людей або відбудеться настання інших тяжких наслідків, або ж буде створена загроза безпеці повітряних польотів, особа, що керувала БПЛА може бути притягнута до кримінальної відповідальності.

В Науково-практичному коментарі кримінального кодексу України від 05 квітня 2001 року даються визначення:

- «повітряне судно» – це літальний апарат, що тримається в атмосфері за рахунок його взаємодії з повітрям, відмінної від взаємодії з повітрям, відбитим від земної поверхні, і здатний маневрувати в тривимірному просторі. До повітряних суден належать ті, що важчі за повітря (літаки, гелікоптери, планери), так і легші (дирижаблі). Водночас не є повітряними суднами апарати, які підтримуються в повітрі близько до поверхні води чи землі за рахунок тиску повітря, відбитого від поверхні, - судна, човни, всюдиходи на повітряній подушці¹²;

- «повітряний транспорт» – це цивільні повітряні судна, місця для їх приземлення (аеродроми, вертолітні майданчики) з обладнанням, яке забезпечує зліт і посадку літальних апаратів, включаючи засоби зв'язку та керування повітряним рухом, сигнальні вогні тощо. Не належать до об'єктів повітряного транспорту апарати на повітряній подушці (які тримаються над землею чи водою завдяки

надлишковому тиску повітря під корпусом), повітряні кулі без двигунів, парашути¹³;

- «повітряний апарат» – це повітряне судно (літальний апарат), що тримається в атмосфері за рахунок його взаємодії з повітрям, відмінної від взаємодії з повітрям, відбитим від земної поверхні, і здатне маневрувати в тривимірному просторі. До військових повітряних апаратів належать літаки, у т.ч. безпілотні, гелікоптери, плани, аеростати тощо, які належать ЗС, ПВ, іншим військовим формуванням України та зареєстровані у реєстрі державних повітряних суден¹⁴.

Тобто, як вже зазначалось правових аспектів використання БПЛА, спеціальних регуляторних документів щодо виконання польотів безпілотними повітряним суднами в Україні наразі немає. Відсутня повноцінна правова база щодо сертифікації таких суден, ліцензування операторів, які ними керують, та щодо безпеки польотів безпілотників Національна нормативна база не містить положень щодо інтеграції безпілотних повітряних суден у середовище організації повітряного руху.

Державна авіаційна служба України розробила та оприлюднила «Рекомендації власникам безпілотних літальних апаратів» у вигляді інфографіки. Поки що розробка правил використання дронів в Україні триває. Тому, означені поради носять лише рекомендаційний характер¹⁵.

Створення системи законодавчого регулювання використання дронів — одна з вимог інтеграції України до Європейського Союзу. Ця інтеграція передбачає, у тому числі, адаптацію нормативно-правових актів України до відповідних вимог та стандартів і рекомендованої практики Міжнародної організації цивільної авіації (ICAO) і Європейського Союзу (ЄС).

Першим суттєвим кроком на цьому шляху розробка та оприлюднення для суспільного обговорення Проекту «Концепції положення та процедур із забезпечення безпеки польотів повітряних суден авіації загального призначення, спортивних, аматорських та БЛА»¹⁶.

Концепція, запропонована Державіаслужбою, поширюється на всі БПЛА без винятків — як комерційного, так і некомерційного призначення та наголошує на включенні їх у систему правового врегулювання використання повітряного простору України.

У концепції використовують такі абрєвіатури для визначення дронів: БАС — безпілотна авіаційна система; БПС — безпілотне повітряне судно. Крім того, пропонуються терміни «пункт керування» БАС (ПК) та «зовнішній пілот» — тобто людина-оператор БАС.

Підсумовуючи певні теоретичні та нормативно правові аспекти використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) у правоохоронній діяльності, як і будь-який вид діяльності, повинне мати певні юридичні підстави. Однак, зміна законодавства — досить інерційний, повільний процес, який не встигає за стрімким розвитком технологій. Отже сьогодні не лише в Україні, а й в інших країнах законодавче регулювання діяльності, пов'язаної із застосуванням БПЛА знаходиться на етапі становлення. Необхідно зробити певні висновки для впровадження БПЛА в діяльності поліції:

1. Розроблення правил застосування БПЛА при проведенні заходів з охорони публічної безпеки, порядок використання здобутої інформації;

2. Спільно з Державною авіаційною службою України розроблення вимог до безпеки польотів певних класів БПЛА;

3. Розроблення та нормативного затвердження тактико-технічних вимог до БПЛА, що застосовуються у Національній поліції України;

4. Розроблення типових тактичних прийомів їх правомірного застосування;

5. Підготовка спеціалістів для роботи з БПЛА.

Немає сумніву, що запорукою стабільного мирного розвитку країни є дотримання законності всіма її громадянами без винятків, та створення такого законодавства, що максимально задовольняло б потребу рівноваги між безпекою та розвитком держави. У сучасних умовах правоохоронна діяльність поліції не може успішно здійснюватися без належного застосування досягнень науки і техніки.

1. *Про Національну поліцію, Положення про патрульну службу МВС, Положення про Національну поліцію: чинне законодавство станом на 10 лист. 2015 р.:* (офіц. текст). Київ: Паливода А.В., 2105. С. 24. (Закони України). **2.** *Спеціальна техніка: основні поняття, терміни та визначення: навч. посіб. / М.В. Кобець, Б.В. Жуков, П.П. Артеменко, В.А. Кудіної.* Київ: “Аванпост — Прим”, 2013. С. 18. **3.** *Про Національну поліцію, Положення про патрульну службу МВС, Положення про Національну поліцію: чинне законодавство станом на 10 лист. 2015 р.:* (офіц. текст). С. 26. **4.** *Застосування засобів і матеріалів відеозапису у процесуальній діяльності правоохоронних органів: навч. посіб. – Київ: Національна академія внутрішніх справ України, 2005. С. 6.* **5.** *Національна поліція / поліція для суспільства.* URL: <https://kv.npu.gov.ua/uk/>. **6.** *Повітряний кодекс України: Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI // ВВР України (ВВР). 2011. № 48-49. Ст. 536; Про затвердження Авіаційних правил України, частина 47 «Правила реєстрації цивільних повітряних суден в Україні»: Наказ № 636 від 25.10.2012 р. Міністерства інфраструктури України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1926-12>. **7.** *Положення про використання повітряного простору України: Кабінет Міністрів України затверджено постановою від 29.03.2002 р. № 401. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/401-2002>. **8.** *Правила польотів цивільних повітряних суден у повітряному просторі України: Міністерство інфраструктури України Наказ від 28.10.2011 р. №478. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1>. **9.** Там само. **10.** *Конвенції про міжнародну цивільну авіацію 1944 р.:* дата приєднання України – 10.08.1992 р., набуття чинності для України – 09.09.1992 р. **11.** *Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України від 05 квітня 2001 року / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка.* Київ: Каннон, 2001. – 1104 с. **12.** *Рекомендації власникам безпілотних літальних апаратів від 19.08.2016 р. Державна авіаційна служба України. С. 700. URL: <http://www.aviation.com.ua/news/40296/>. **13.** Там само. С. 717. **14.** Там само. С. 1029. **15.** *Проект «Концепції положення та процедур із забезпечення безпеки польотів повітряних суден авіації загального призначення, спортивних, аматорських та БЛА» URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT2369.html. **16.** *Використання безпілотних літальних комплексів у правоохоронній діяльності: аналіт. огляд / Ю.Ю. Орлов, Г.Ю. Репін,******

В.В. Арешонков та ін.; за заг. ред. Ю.Ю. Орлова Київ: ДОТЗ МВС України, 2013.152 с.

Bakutin Yevgen. Improvement's direction of legislative regulation of the unmanned aerial vehicles' usage in policing of Ukraine

Actuality is conditioned by the requirements of modern practical work of law enforcement officers, the need for widespread introduction of the latest technical means and the proper use of Preventive activities, disclosure and investigation of offenses can not be obtained without obtaining certain evidentiary information obtained by technical devices and technical means, which have functions of photography and motion pictures, video recording, or photographic and cinematographic, video recording. The possibility of recording and collecting evidence from the places of committing offenses will promote both disclosure and prevention of offenses. innovations.

The use of unmanned lethal vehicles in Ukraine is not yet regulated - there is a "legislative gap", sufficient experience of using the UAV necessary for the effective execution of police tasks in our country, has not yet been worked out. There are certain problems with the use of UAVs, their use is regulated by general rules, which, taking into account the specifics of the drone, leads to confusion.

The implementation of UAV in police practice today is feasible and desirable, given the need to improve the efficiency of the police. World experience shows that these UAVs have ceased to be the prerogative of only military formations, they are increasingly used by the police in preventing, documenting unlawful actions in the protection of public order and security.

One of the important features of the UAV is the possibility of their use by different services in order to solve a number of preventive tasks. Relatively low cost of this technique allows to recommend to arm the police with a number of different class machines with the corresponding technical characteristics. This will increase the efficiency, efficiency of managing the forces and means of different services when performing practical tasks.

The purpose of the article is to find out the issue of the development and regulatory approval of tactical and technical requirements for UAV that are used by the police. At present, there are no requirements they must comply with if they are used by the police. No specific methods and techniques have been developed for the use of UAVs in the execution of various tasks performed by the police. The issue of state certification and integration of unmanned aerial vehicle systems remains unresolved. Also, the training of drones and in general the problem of legislative regulation of flights of unmanned aircraft in Ukraine has not been regulated.

There is no doubt that the guarantee of a stable peaceful development of the country is the observance of the rule of law by all its citizens without exception, and the creation of such legislation, which would as much as possible satisfy the need for a balance between security and development of the state. In modern conditions, law enforcement activities of the police can not be successfully carried out without proper application of the achievements of science and technology.

Keywords: information obtaining, the legitimacy of usage of technical means, offence, individual housing.

УДК 343.3

В. В. ПОНОМАРЕНКО

ГРОМАДСЬКИЙ ПОРЯДОК ЯК ОБ'ЄКТ ГРУПОВОГО ХУЛІГАНСТВА

Визначено поняття громадського порядку як об'єкту хуліганства. Констатовано складнощі у розмежуванні групового хуліганства від суміжних злочинів. На основі семантичного тлумачення терміну «порядок», враховуючи філософське його розуміння та наявні доктринальні підходи у

© ПОНОМАРЕНКО Віта Володимирівна – аспірантка відділу проблем кримінального права, кримінології та судоустрою Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України